



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 19 Octomb. st. v.
31 Octomb. st. n.

Va esi joi'a si duminica.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 80.

ANUL XVI.
1880.

Pretiuł pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Români la Plevna.

(Urmare.)

III.

Dupa ce Europei nu i-a succésu de a introduce o ordine imbucurătoare și corespundătoare în Turci'a, dupa ce conferința de Constantinopolu n'a avutu nici unu resultatu, Russi'a și-a luat sarcin'a de a deslegă singura multu clocit'a cestiune orientala.

După unu lungu preludiu diplomaticu, țarul Alexandru a publicatu din Chișineu la 12/24 aprile 1877 declarațiunea de resbelu prin care ordonă trecerea trupelor peste Prutu în Români'a, dupa ce atât țarul, cât și Goreiacoff au datu declarațiune solemna și espresa guvernului român prin cunoscut'a convențiune dela 16 aprile, cumca se garantéza integritatea teritoriului român și nu se va stîrbă nici o palma din pamântul României. Totu în acesta și a adresatu și marele duce Nicolae, generalisimul armatei de sud, unu manifestu îndreptatu către locuitorii Români, oculuindu factorul competenté adeca guvernul român, o purtare destulu de necorecta din tôte vederile.

Armat'a rusésca trece Prutul pe 3 locuri pe la *Bestimacu, Tabacu și Ungheni*.

Pe la sfîrșitul lui juniu se aflau la Dunarea de jos la 200 de mii de combatenti cu 784 tunuri, ocupându lini'a dela Dunarei pâna la Oltu. Lini'a dela Oltu pâna la confiniile Serbiei avea sub aperature armat'a româna organizata în 2 corpuri de armata fia-care corpu din 2 divisii.

În 27 aprile (9 maiu) a sunatu primul tunu rusescu la Braila, semnalul începerei ostilităților, ier în 27 aprile (9 maiu) a sunatu primul tunu românescu dela *Calafat* al divisiei actualului generalu *M. Cerchezu* îndreptatu asupra Vidinului în urm'a multor provocări din partea Turcilor și dupa ce Turcii au începutu mai întâiu a bombardă orasiile române deschise dela Dunare.

În 28 aprile (6 maiu) începù a suná tunul românesc și dela *Olteniti'a* unde eră divisi'a gen. Manu (a IV-a) ier mai târziu a începutu artileri'a româna o bombardare formala la *Bechetu, Islazu și Corabia* peste totu locul cu unu succésu admirabilu storcându laudele strainilor.

Redicarea manusiei provocătoare a sancționat'o atât guvernul român, cât și țer'a întreaga prin votul unanimu al reprezentantilor sei ce-l au datu în 9/21 maiu, în acea și memorabila când s'a proclamatu *independința absoluta a Romaniei* în care și s'a votatu și stergerea tributului de 900,000 lei la anu și folosirea acestuia în budgetul ministrului de resbelu, și în care

și s'a instituitu unu *ordinu cavalerescu*, ordinul „*Stéua Romaniei*”.

În 10/22 juniu a trecut corpul rusescu al XIV-lea de armat'a pe la Braila și în 15/27 juniu a trecut grosul armatei pe pontone pe la Zimnicea unde s'a construitu mai târziu unu podu stabilu.

Operațiunile cele de 'ntăia ale trupelor rusesci a avutu unu succésu bunu, grația negliginței și indiferențismului trupelor turcesci comandate de generalisimul (serdarul) *Cherim pasia*. Turcii aveau în juniu 4 corpuri de armata operativa, 3 corpuri în cuadrilaterul Ruscuc, Varna, Șumla și Silistria cari formau arip'a drépta cu frontul spre vestu (90 mii) sub Abdul-Kerim și unu corpu la Vidin; arip'a drépta pâna la 60 mii sub Osman pașa și armat'a de reserva la Adrianopolu sub Suleiman pașa, apoi 372 tunuri 12,000 calareti.

Armat'a rusésca dupa trecerea ei peste Dunare, în locu de a urmari și a-si concentrá tôte puterile, spre unu singuru scopu, începe a se împarți, a-si resfirá puterile și a face frontu în tôte părțile. Arip'a drépt'a, îndata dupa trecere începù a progresá spre vestu, adeca spre Nicopolu și Plevna, centrul spre sudu către Balcanu și arip'a stânga spre ostu către Ruscucu și Rasgradu.

Dela centru s'a trimisu o avantgarda speciala sub renumitul generalu Gurko carele ocupă mai întâiu Tirnova, ier de aci întreprinse o adevérata expediția aventuriósa.

Pe la jumetate julu trecù densus Balcanul pe la pasul Șipca și pe la sfîrșitul lui julu se aflá întregu Balcanul în mânilor Rusilor. Acesta a facutu mare senzațiune în Europa întreaga, a consternatu pe amicii Turcilor și a produsu o frica și mai mare în Seraiu.

Întru aceea arip'a drépta rusésca sub comand'a gener. Krüdener inaintă pâna la Nicopolu asupra căreia începù atacul la 15 julu. În urm'a bombardării întreprinse de tôte părțile, la care a contribuitu în modu fôrte însemnatu artileri'a româna de peste Dunare dela Turnu-Magurele și Islazu, cetatea Nicopolu s'a vedutu silita a se predá la 16 julu. Unu corespondinte al *Agentiei Havas* * adevéresce cumca artileri'a româna a hotaritu capitularea Nicopolului. Acésta marturisire o facu chiar și Turcii.

Cu câta voia și bucuria aru fi trecut și trupele române Dunarea pentru a participá la lupte, înse Rusii respundeau cu dispretiu, că nici ei nu au destulu de lucru cu Turcii. Vom vedé înse îndata cât de tare s'au înșelatu Rusii în acést'a presupunere esagerata.

Osman pașa, comandantele Vidinului, înțelegendu

* Vedi „Resbelul orientale ilustratu“ pag. 461.

despre capitularea Nicopolului, concepți numai decât planul de a se fortifica la Plevna și de aci a încerca să rupa comunicațiunea trupelor rusești, care planu și începî a-l executa, concentrându-si acolo trupe din toate părțile.

Întru aceea marele duce Nicolae ordonă comandantului corpului al XI, gener. Krüdener, ca să ocupe numai decât Plevna. Acesta însărcină cu executarea acestui ordinu pe gener. Schilder-Schuldner carele a și facutu atacul la 8/20 iuliu asupra Plevnei, care și fu un'a din cele mai fatale pentru Rusi. În acesta lupta a perdutu Schuldner 2771 morti și raniti dintre cari 74 oficeri, adeca a 3 parte din armat'a lui Schuldner. Rusii au avutu unu mare norocu, căci dupa perderea acestei lupte nu au fost urmariti de către Osman, căci atunci nu ar fi umblatu bine, aru fi fost aruncati în Dunare séu peste Dunare.

Acésta lupta a contribuitu multu la schimbarea relațiunilor dintre Russi'a și Români'a, a moderatu tonul plinu de mândria deșérta a generalilor rusești.

Acum și-aduse aminte br. Krüdener cumca Români'i i-aru prinde tare bine și telegrafă generalului Manu la Turnu-Magurele, ca să tréca Dunarea numai decât. Înse generalul Manu i-a datu urmatoriul respunsu laconicu :

„N'am porunc'a dela comandantele meu supremu“. Acestu respunsu a fost fôrte nimeritu și demnu de tóta laud'a, pentru că mai bine de 2 luni au statu ministri României în negoțiări cu Gorčacoff și cu Nicolae de a esoperă ca și armat'a româna să între în lupta. Înse Gorčacoff le respundea : „Dvóstre v'ati pusu pe unu terenu revoluționariu față de sultanu, față de care sînteti vasali, nu putemu face cauza comuna cu revoluționari“. „N'avemu trebuința de voi“, le respundeau generalii rusești cu îngâmfare. Înse batai'a lui Ddeu a urmatu. Catastrof'a dela 8/20 iuliu i-a adusu îndata în cornu de capra.

Imperatul Alesandru róga în o epistola fôrte grațioasă pe principele Carol se trimita unu regimentu peste Dunare să ocupe Nicopolul ca unii ce au drepturi necontestate asupra. Principele Carol ordonă gen. Manu, iér acest'a trecu la 16/28 iuliu și substitui trupele rusești garnisonate aci, cari fura dirése spre Plevna unde se prepară pentru 18/30 iuliu unu altu atacu.

Rusii s'au preparatu asta-data ceva mai bine decât întâia-óra, au concentratu mai multe trupe înse Osman inca n'a dormitu, inca și-a contrasu unu numeru fôrte considerabilu de trupe din toate părțile. Înse și acésta lupta a fost fôrte nefericita pentru Rusi, cari au perdutu la 7338 morti și raniti, între cari 170 oficiri, fără a puté scóte pe Osman din positiile lui din Plevna.

Acést'a fu a 2-a bataia dela Ddeu pentru îngâmfarea rusésca.

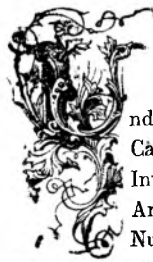
În órele supreme ale nenorocirii, Krüdener își aduce aminte de divisi'a gen. Manu ce se află la Nicopolu, îl provocă ca numai decât să parasésca Nicopolul și să pornésca spre Plevna. Înse Manu i-a respunsu și asta-data așa precum trebuie să respunda unu oșteanu românu : „N'am porunca dela comandantele meu supremu, să vina aceea, apoi plecu“.

Marele duce necasitu pâna în sufletu de acésta a 2-a catastrofa a cărei urmări puteau fi fôrte funeste pentru acestu resbelu, se vede silitu a rugă pe principele Carol ca acest'a să tréca Dunarea pe unde va voi și sub ori ce condițiuni, numai să vina în ajutoriu căci Turcii i-au prapaditu și caus'a creștina este perduta. Imperatul asemenea îl rogă, terminându : „Vina, pentru numele lui Ddeu“. Atunci se resolvî și principele Carol de a trece cu armat'a sa pe la Corabia, dupa ce avura conțelegeri cu marele duce Nicolae și cu țarul și dupa

ce obținû la 18/30 augustu, denumirea de comandante supremu al tuturor trupelor ruse-române cooperátore dela Plevna sub numirea de armat'a de vestu.

(Va urmá.)

Dr. A. P. Alexi.



O séra în Reșinari.

— 20 octombre 1880. —

nde sum ? Sè-mi spuneti mie.
Căci eu frate dieu nu sciu !
Intr'unu raiu de bucuria
Amu ajunsu dór inca víu ? !
Nu-su in raiu, că nici el n'are
Sè-mi dea astfel de comori ;
Sum in locu mai de 'ncântare :
Intre frati si dragi surori !
Trageti hor'a românésca.
Veseli'a sè traiésca !

Ce simtire de placere
Salta 'n ochi si-mi arde 'n véni !
E placerea ce-ti ofere
De-a petrece cu români.
Vorb'a, cântul, simtieméntul,
Tóte dragu ni se 'ntrunescu ;
Căci si dorul, ma si gândul,
Totul este românescu.
Trageti hor'a românésca,
Ce-i românu sè totu traiésca !

Ce cununa multu iubita !
Inse diadem'a ei,
Anim'a la ce palpita,
E buchetul de femei.
Căci nimicu nu se gasesce
Sè te póta 'ncatusiá,
Ca românc'a de vorbesce
Si iti cânta 'n limb'a sa.
Trageti hor'a românésca.
Si românc'a sè traiésca !

Pân' avemu noi in natiunc.
Fiice brave si fii bunii ;
Stéu'a nu ni-a mai apune,
Vom fi vrednici de strabuni.
Numai dènsii sè se 'nspire
De cerescul simtieméntu :
Sè lucreze 'n infratire
Pentru scopul naltu si sântu.
Trageti hor'a românésca,
Infratirea sè traiésca !

Am vinitu saracu áice,
Si bogatu am sè pornescu,
Căci de-acuma vedu ferice
Viitoriul românescu.
Eu pornescu, dar vai cu jale
Lasu acestu locu desfetatu ;
Unde ânimi amicale
Dulci ilusii mi-au creatu...
Trageti hor'a românésca,
Amic'ia sè traiésca !

Isosif Vulcanu.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Dar nu putu. Riul esundă și crescă așa de iute, încât în timpul scurtu casul'a se afla în apa. Pascal fu silitu a rămâne acolo peste nopte.

VIII.

Ce patu saracutiu! Cu toate aceste Pascal adormi iute, căci obosel'a caletoriei dela Paris, și preumblarea-i lunga dela castelu pân'aci, îl frânseseră cu totul.

Noptea eră întunecăsa, și plouă în continuu și des.

Pâna când ei dormiau dusi în colib'a pescarésca, riul Rhône isi versă tota mână.

Pascal când dormiă mai dulce, de odata se trezi. El simți o umedela petrunțătoare și tremură de frig.

Se sculă în patu, dar în giurul lui se 'ntindea unu întinericu mare. Isi întinse mân'a, și de odata dete de apa.

De cătra feresta auți sgomotu, și i pară că și patul se redica cu el. De siguru innôta în inundare.

Se cobori din patu, și observă cu grôza, că ap'a în odaia ajunge pâna 'n genunchi.

În momentul acesta în odai'a vecina se auți unu troscu înfricoșatu. Ap'a sparse usi'a acelei odăi, și întră cu tota puterea în locuintia. Ap'a i ajungea deja pâna 'n brâu.

Apoi ierasi se auți unu troscu grozavu, dupa care țivli în aeru țipetul copiilor și strigatul de ajutoru al mamei lor. Pericolul eră la culme.

Pascal deschise ferest'a, și le strigă:

— Curagiu! Ve voui scapă!

Și densus porni într'acolo, în pericolu de vietta și luptându-se cu valurile turbate.

— Vino, Juliette, — dîse el întindându-si mân'a spre a o prinde în bratie.

— Du pe mam'a Pique, — respunse fetit'a.

— Du-te, fiic'a mea, — dîse betrân'a. Simtu în mine destula putere, pentru ca să potu luptă cu valurile.

— Eu sîm mai ușora, patul me va ține înca; du-te dta!

Betrân'a se scolă din patu, prinse mân'a ce-i întinse Pascal. În momentul acesta patul se mișcă, și disparu în valuri, dimpreuna cu copil'a.

Pascal se aruncă în valuri dupa ea. O gasi, o luă în bratie, și o duse în vârful acoperișului, unde se aflau și ceialalti, și unde înca ap'a nu ajunsese.

Dar nu multu putura stă acolo, valurile sapara parerii colibiorei, produsera o cadere înfricoșata, și locuinti'a nu se mai veđu.

Juliette, care asemene cađu în apa, nu lasă mân'a lui Pascal, și isi pastră tota presinti'a de spiritu, pe care ceialalti toti o perdura.

Înse Pascal, lovitu în frunte prin o grinda, leșină; el nu sciea nimica de sine.

Curagios'a copila, pe care mai nainte Pascal o scapă din valuri, isi aduse aminte, că acuma la rëndul ei, densus are datori'a de a-l scapă.

Hotarirea firma i dete putere, și cu întaritare supranaturale, reeși a-l scôte pe o grinda. Dar de nu va veni ajutoru, tota nisuinti'a ei va rămâne însedar.

În momentul acela aparu în departare o luntre. Eră pescariul, care se rentorcea din orașu spre a-si mântui famili'a.

Eră timpul supremu!

Cum luntriti'a se apropia, valurile duceau spre ea corpul unui copilu. Pescariul îl recunoscu. Eră Jean, fiul seu cel mai mare.

Pescariul și soțul seu, care se mai află în luntre, redicara copilul. Și acela, înca viu, isi vini în ori și li povesti nenorocirea cumplita.

Famili'a pescariului se află tota în vârful unui arbore, unde fu mânata de valuri. Acolo ședeau toti și priviau cu ochii ficsati cum se apropia mântuinti'a.

Soçi'a pescariului, care ședea pe crênga cea mai din jos, isi ținea fiic'a cea mai mare, pe când cea mai mica se anină cu bratiile sale de gâtul ei.

Mai întăiu pe ele le mântuira din pericolul grozavu. Bucuri'a numai nu se pôte descrie, când veđu, cum barbatul ei aședea pe rëndu în luntre pe toti copiii lor.

— Și Juliette? — întrebă Jean.

Nici o voce nu respunse la acêsta întrebare, căci nimene nu sciea unde se afla densus'a.

Din valuri numai o scara se mai vedea. Din apa se 'naltiera două capete. Se pareă, că din unul viett'a ar fi și eșitu.

— Juliette! — esclamă copilul curagiosu, și îndreptă luntrea într'acolo.

Ajunsi acolo, toti mântuira pe Juliette, care ținea înca de Pascal. Densus'a eră fericita, căci l'a scapatu; dar obosita peste mesura, isi perdū la momentu toate simțirile.

Atunce sôrele aparū în firmamentu, și tabloul ce inundarea presintă vederii sale, fu înfricoșatu. Ținutul întregu a devenitu o ruina gelitôre, căci desastrul produsu a fost înspaimântatoru.

La reversatul dîorilor din fabrica pornira câteva luntritiie mântuitoru.

Ce e dreptu, cam târđiu, înse o nevêsta frumoșă nu pôte să-si aduca aminte de toate, deca a sositu timpul somnului. Sabine-ei i plesni prin minte, că Pascal în ser'a trecuta nu s'a rentorsu, și astfel putea să presupuna, că inundarea l'a ajunsu și pe densusul în casul'a pescariului.

Ea nu sciea, din ce materialu reu fu compusa casul'a pescariului, și astfel nici nu-i trecu prin gându, că Pascal a pututu să fia în pericolu; totu ce credea, eră, că densusul a petrecutu o nopte rea.

Dar deminetti'a eșindu pe balconu, numai decăt se convinse, că Pascal pôte să fia în pericolu. Deci ordonă ca luntritiile să pornesca în locul pericolului.

În scurtu aceste se rentorsera, aducându famili'a pescariului, și pe Pascal dimpreuna cu Juliette.

Când Sabine isi veđu verul și pe mic'a fetit'a, de jumetate morti, zacându în paturile lor, pe buzele-i seci se ivi o trasatura, care în câtva semenă a regretare.

IX.

Peste câteva țile riul se rentorse în alvi'a sa. Famili'a pescariului se rentorse la locul seu, și ajutata de Sabine, Tanguin și Pascal isi cladi o casa nouă.

Într'una din țile, dupa ce se 'ntremă binișoru, Pascal, veđendu, că nu mai pôte lasă pe Juliette, decise s'o duca la Paris, s'o duca la mama sa, și anume așa, ca aceea s'o vedea, înse fetit'a să nu-si vedea mam'a.

— Voiu duce pe câteva țile pe Juliette dela tine, — dîse în o sêra Sabine-ei.

— Ah! — respunse Sabine cu nenteresare, — ce ti-a plesnit prin minte, că-ti faci incomoditate prin ducerea acesteii fetit'e?

— Juliette nu-mi va fi spre greutate, căci densus'a e atât de cu minte și modesta!

— Oh! vedu, că tu admiri fetit'a acêst'a.

— O iubescu, Sabine. Aceste sînt două idei cu totul deosebite.

(Va urmă.)

S A X O N I

Calindarul septemânei.

Dzi'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Dumineca	19	31	Prof. Ioilu.	7 6	4 54
Luni	20	1	Mart. Artemiu.	7 8	4 52
Marti	21	2	Cuv. Ilarion.	7 9	4 51
Mercuri	22	3	Par. Averchiu ep.	7 10	4 50
Joi	23	4	Ap. Iacob frat. Dlui.	7 11	4 49
Vineri	24	5	Mart. Areta.	7 12	4 48
Sâmbeta	25	6	Mart. Marcian.	7 14	4 46

Adunarea generala

a Societății pentru fondu de teatru român, ținuta la 5/17 și 6/18 octombrie 1880 în Sibiu.

Procesu verbalu.

Ședinți'a I.

ținuta la 5/17 octombrie 1880.

Dupa finirea serviciului divin în biseric'a catedrala gr. or. din locu, adunându-se o cununa frumoasă de dōmne și unu respectabilu numeru de domni în sala seminariului „Andreianu” gr. or., vice-președintele Societății dl Vincențiu Babeșu, dupa ce prin o vorbire acomodata arăta însemnatatea și scopul acestui fondu, apoi posibilitatea de a se realiză ide'a basata pe el cât mai curând, precum și importantă a ideei odata realizate, declara ședinți'a prima a adunării generale de deschisa.

Dl Visarion Romanu bineventēza în cuvinte alese pe cei adunați de prin diferite părți — în numele românilor din Sibiu.

Dupa aceste se procede la ordinea zilei.

I.

De secretari adhoc se alegu

dnii Ieronim G. Baritiu și dr. Absolon Todea.

II.

În comisiunea de 5 pentru inscrierea de membri noi și încasarea de taxe restante se alegu

dnii: Nic. Petra-Petrescu, Petru Petrovițu, Bas. Popu de Harsianu, Nicanor Fratesiu și Ioane Popescu.

III.

Secretariul Societății dl Iosif Vulcanu da cetire raportului anuale al comitetului centrale al fondului.

Din acestu raportu se vede, cumca în anul trecutu Societatea a avutu 39 membri fundatori, 26 ordinari pe viața, 26 cu taxe anuale de 5 fl. și 3 ajutatori.

Fondu delat adunarea generala din anul trecutu, și respective din 8 sept. 1879, a crescutu cu 1699 fl. 72 cr. v. a. și așa fondu întregu până la 30 sept. a. c. se urca la 16,491 fl. 18 cr.

Se raportēza mai departe, cumca conform concludului adunării generale din anul trecutu, s'au facutu pasii necesari pentru încasarea sumelor restante; cu mai multi lucrul s'a aplanatu pe calea păcii și pretenșiunile s'au asigurate prin obligațiuni, ier unor restanțieri comitetul a fost silitu a-li face procesu prin advocatul Societății.

Raportēza în fine, cumca comitetele filiale decise a se infintă prin concludul adunării generale din anul

trecutu, din caus'a stării misere, în care se afla poporul în genere, înca nu s'au pututu regulă; totu asemenea și estradarea de diplome membrilor fundatori și ordinari pe viața, din considerațiuni economice.

Raportul ascultându-se se decide a se transpune comisiunii pentru propuneri.

IV.

Cassariul Societății, dl Georgiu Serbu, neputēndu participă la acēta adunare, raportul despre starea casei îl cetece dl secretaru Iosif Vulcanu.

Din acestu raportu se vede, cumca din 8 sept. 1879 până la 30 sept. 1880 percepțiuni au fost 1059 fl. 31 cr. în bani gata, 10,318 fl. 41 cr. în papire, ier ero-gațiuni 766 fl. 10 cr. în bani gata și 8911 fl. 90 cr. în papire; și așa dupa subtragerea uneia din alt'a, resulta venitu curatu de 293 fl. 21 cr. în bani gata și 1406 fl. 51 cr. în papire, care adaugēndu-se la statul fondului dela adunarea generala din anul trecutu de 27 fl. 90 cr. în bani gata și 14,763 fl. 56 cr. în papire, esa starea cassei cu 321 fl. 11 cr. bani gata și 16,170 fl. 7 cr. în papire, și așa averea totala a fondului se urca cu 30 sept. a. c. la 16,491 fl. 18 cr.

Raportul se transpune comisiunii pentru censurarea raportului cassariului, în care

V.

Se alegu

dnii: Const. Stezariu, Visarion Romanu, Coriolan Brediceanu, Paul Rotariu și Elia Macellariu.

VI.

În comisiunea de 5 pentru propuneri se alegu

dnii: Ilarion Pușcariu, Alexandru Filipu, Patriciu Barbu, Ioan Romanu și dr. Dim. Racuțu.

VII.

Dl secretariu a Societății Iosif Vulcanu comunica adunării, că este preparatu cu o disertațiune,

în urm'a discursului de deschidere a dlui vice-președinte înse și-o retrage, fiind ea despre acelasi obiectu.

Cu aceste agendele ședinței prime finindu-se

ședinți'a se închide la 12¹/₂ ore, anunțiându-se cea urmatore pe manedi la 10 ore a. m.

V. Babesiu
v.-presiedinte.

Dr. Absolon Todea
not. adho

*

Procesu verbalu.

Ședinți'a II.

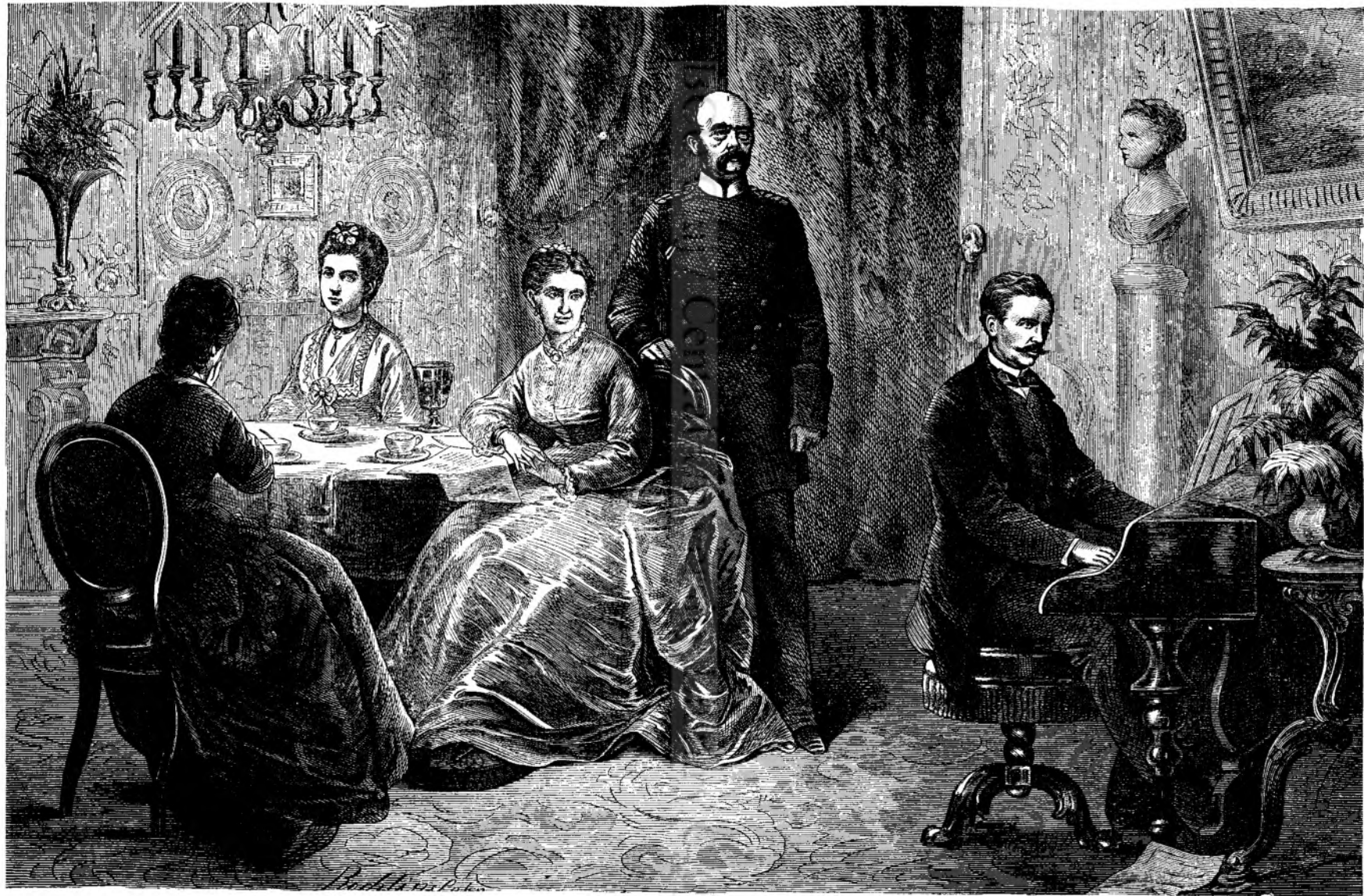
a adunarei generale a Societății pentru fondu de teatru romanu, ținuta la 18 octombrie 1880 în Sibiu.

Ședinți'a se deschide la 10 ore a. m. sub presidiul dlui vice-președinte Vincențiu Babeșu.

VIII.

Dupa cetirea și verificarea procesului verbale a ședinței trecute, presidiul presenta adunării trei telegrame felicitatōre, un'a dela junele artistu Georgiu Aug. Peiculescu din Hațeg, alt'a dela mai multi români din Șomcuta și a treia dela inteliginti'a româna din Baia-mare; prin aceste două din urma facēndu-se totu-odata invitarea, ca Societatea sē-si țina în anul viitoriu adunarea generala în Șomcuta și respective Baia-mare.

Telegramele se primescu cu bucuria și se alatura acestui procesu verbale, ier



Famili'a Bismarck.

punctul încât privesce invitarea, se va desbata la locul seu.

IX.

Comisiunea pentru examinarea raportului cassariului prin raportorul seu dl Const. Stezariu raportéza, cumca a aflatu socót'a buna și purtata în tóta ordinea; deci propune :

a) Adunarea generala se deie cassariului și comitetului absolutoriu, și se le voteze multiamita;

b) constatându, cumca spesele avocatului pentru intrevenirea sa afara de judetiu reprezenta o suma însemnata, adunarea generala se recomanda comitetului a face unu acordu cu avocatul, căruia i concede representarea fondului, ca la casu deca spesele specificate de avocatul seu statorite prin judetiu, nu incurgu dela debitori, se se multiamésca cu rebonificarea speselor în bani gata și moderarea speselor specificate pentru lucru și perderea de timpu.

Adunarea generala primesce ambele propuneri și le declara de concludu; ier referad'a comisiunii dimpreuna cu raportul cassariului se alatura acestui procesu verbale sub //.

X.

Comisiunea pentru propuneri prin referentul seu dl Alesandru Filippu propune :

a) Adunarea generala raportul comitetului în genere se-l ia cu îndestulare spre cunoscintia;

b) cu privire la raportul juriconsultului Societătii, dl Stefan Ioanovicu, încât privesce cererea dlui Georgiu Căclanu din Deva, de a-i-se reduce ofertul primitiv de 1000 fl. la 200 fl., dupa ce cererea este destul de motivata, adunarea generala se încuviintéze cererea;

c) în urm'a descoperirii verbale a dlui vice-președinte, că adeca membri din comitetu sunt de parere, ca Societatea se-si edeia anele sale din trecutu și apoi se se continue și pe venitoriu, comisiunea afla ide'a de salutaria și propune, ca adunarea generala se îndruméze pe dl secretariu a Societătii și respective biroul ei, se se ocupe de acésta ideia și se presente la un'a din prosimele adunări unu atare inceputu a anelelor Societătii.

Adunarea propunerile facute de comisiune a) și c) le primesce de ale sale și le redica la valóre de concludu, asemenea primesce și propunerea de sub b) înse condiționatu, deca dela imanuarea acestui concludu dl Georgiu Căclanu în restimpu de un'a luna va solvi sum'a de 200 fl. la cassa Societătii; la din contra este a se procede pentru incassarea întregei sume de 1000 fl. v. a. și acces.

Referad'a comisiunei, dimpreuna cu raportul comitetului se alatura acestui procesu verbale sub //.

XI.

În legatura cu referad'a comisiunei pentru propuneri, se propune ca se se voteze dlui secretariu îndatinata remuneratiune de 100 fl.

Adunarea primesce și asignéza sum'a de 100 fl. la cassa Societătii, ier propunerea dlui Parteniu Cosma, dupa ce pozițiunea acést'a ocure regulatu în fiecare anu între erogate, se decide, ca se fia permanenta fără a se mai votá cu ocasiunea fia-cărei adunari generale.

XII.

Dl vice-președinte Vicențiu Babeșu, dupa ce a

avutu și alte afaceri în Sibíiu, declara, cumca nu pre-tinde nici o rebonificare a speselor de caletoria.

În urmarea acesteia dl Petru Mihali propune, ca concludul adunării generale din anul trecutu referitoriu la rebonificarea speselor de caletoria a presidiului și cassariului, se se modifice și sustina usul de pâna aci.

Adunarea declarațiunea dlui vice-președinte o ia spre placuta cunoscintia, ier peste propunerea dlui Petru Mihali, dupa ce la discutarea ei au participatu mai multi dni membri, la propunerea dlui Visarion Romanu se trece la ordinea zilei.

XIII.

Raportul comisiunii pentru inscrierea de membri noi și incassarea de taxe restante, dl Ioane Popescu, referéza, cumca s'au inscrisu 5 ênsi ca membri fundatori cu 100 fl., 4 ordinari pe viétia cu 50 fl. și 20 cu taxe anuale de 5 fl., dela cari sa incassatu peste totu 8000 fl. v. a.

Adunarea ia raportul spre placuta sciintia și declara pe dnii inscrisi de „membri ai Societătii pentru fondu de teatru românú“, ca fundatori, ordinari pe viétia și ordinari cu taxe anuale, dupa sum'a oferita, ier list'a dimpreuna cu sum'a incassata se predá presidiului pentru înaintare la locul seu.

XIV.

Încât privesce locul și timpul adunării generale viitoare, Societatea a fost invitata la Lipova, Șomcuta și Baia-mare.

Adunarea luându în considerațiune ~~impregiurările și importantia efectului~~ adunărilor generale, decide, ca adunarea generala a Societătii pentru fondu de teatru românú, în anul viitoriu se se țina în Baia-mare, ier în privint'a timpului comitetul centrale a Societătii va avé a se pune în conțelegere cu inteligint'a româna din Baia-mare.

XV.

Cu verificarea procesului verbale presinte se concrede presidiul.

Ne mai fiindu alte obiecte de desbatutu, președintele, dupa ce multiamésce dlor membri presinti pentru interesarea față de acésta instituțiune naționala, și în specia domnilor din Sibíiu, pentru buna primire

incheia ședinț'a și totodata acésta adunare generala a Societătii fondului de teatru românú, la 2 ore d. m.

Perlegându-se s'a verificatu și subscrisu în Sibíiu la 22 octombre 1880.

V. Babesiu
vice-presiedinte.

Dr. Absolon Todea
not. adhoc.

Nicanor Fratesiu.

Dr. Ilarion Puscariu.

I. Popescu.

Excursiune la Reșinari.

— Epilogu la adunarea din Sibíiu. —

Adunarea Societătii pentru crearea unui fondu de teatru românú s'a încheiatu; petreckerile sociale arangiate cu asta ocaziune au trecutu; ospetii adunati din diverse părți s'au departatu; dar noi câtiva ênsi totu mai petreceamu la Sibíiu, căci ne reșinea amici'a sin-

cera, nu ne lasă ospitalitatea afabila, și — după acele zile frumoase — ni eră grea desparțirea.

Căci în adevăr frumoase zile au fost acele. Impresiunea lor dulce a lasatu urma nestersa în toti cei ce luaramu parte. Suveneria lor va deșteptă în noi totdeauna simțeminte de placere.

Dar acele zile încântătoare avura și unu epilogu. Și epilogul acesta fu atât de bine combinatu, atât de dragălașu, atât de potrivit intregului: încât mai frumosu abia se putea încoronă o adunare frumoasă.

A patr'a și adeva s'a propusu a se face o escursiune la Reșinari.

De multu și multe aușisem despre acestu satu românescu, de aceea cu mare placere luai parte la această interesanta escursiune.

Societatea, în patru calese elegante, de cari la birjari numai în Sibiiu veșui, porni la două ore după mieznoapte, dela amicul nostru Parteniu Cosma, carele dimpreuna cu dl Visarion Romanu arangiasera toate.

Ca escursiunea noastră se fia mai interesanta, luaramu drumul spre comun'a Cisnadia. O vale frumoasă eră terenul pe care înaintamu, înzestrata de-a drépt'a cu paduri umbróse, ier în stâng'a se naltiau niște movile, cari în departare se 'neununau de munti acoperiti de néua. Dincolo de munti, la departare de 2—3 ore, se afla Români'a.

În apropierea noastră totu locuri istorice. Ieta colo comun'a Șelimberu, unde Mihaiu Vitézul a batutu pe Sigismund Bathori, prin care și-a cuceritu Ardealul. De aiunce la aniversari'a bataliei, preotul sasescu de acolo în fia-care anu ține credincioșilor sei o predica despre însemnatatea acelei zile. Ieta colo și movil'a, unde — conform tradițiunii — după batalia toti mortii s'au înmormântatu dimpreuna. Multi viteji dormu acolo somnul eternu, și multi dușmani în viață se impacara în acel locu în coscugul comunu. Și nimeni nu li-a redicatu vr'unu monumentu, numai brazd'a plugarului le naltia țerin'a...

Și ieta că ne urcaramu p'unu platou înaltu. O vedere frumoasă ni se ofere jos la vale, la picioréle delurilor, e unu satu, dar frumosu, încât amu presupune, că e orașu, de cumva nu ni-s'ar spune, că e satu. Da, e Cisnadia, locuita de sasi, industriasi cari se ocupa cu spela-rea lănei. Ce pecatu, că nu e românescu! Dar vede-vom acusi și românescu!

Parasimu acestu satu-orașu, și în scurtu timpu osimiu la gur'a delurilor. Acolo se naltia satul Cisnadióra, asemenea sasescu, dar mai saracu decât cel de mai nainte.

La intrarea în el, de-a stâng'a o stâncă și pe acés-t'a niște ruine atragu atențiunea noastră. Toti tineri, cu inspirațiune via, cum se nu ne fi urcatu dara și noi în vârful acestei stânce? Ne deteramu jos din trasure, și, condusi de pazitoriul acestei cetățue, pazitoriu care pe sine se numiá Asinus, ne suiramu cu placere.

Și nu însedar, căci de acolo ochii iubitori de prospecte frumoase, avura unu câmpu întinsu de desfatare. Asinus ne și povesti legend'a acestei cetățue, dar fiindu că relatarea lui nici decât nu mi se parú autentica, nu o voiu reproduce. Faptul e, că sus se afla o biserică vechie, încungțurata de muri, și că în giurul bisericeii se potu vedé multe ruine. Despre petrele rotunde, acel pazitoru ni povesti, că în timpurile vechi nici unu mire nu s'a pututu însurá, pâna ce n'a caratu sus pe stânc'a aceea câte o pétra rotunda de acele, cari au form'a unui glontiu.

Astadi murii au o usă cu 'ncuietóre. Între muri se afla unu căne, care pazesce biseric'a, în care sasii din comun'a Cisnadióra își pastréza obiectele lor cele mai scumpe.

Mai aruncându o privire din acea înaltime, ne

coboriramu la trasure, și ni continuaramu calea. De acolo pâna la Reșinari, calea e din cele mai romantice, totu între arbori, și totu coborindu-ne, pâna ce ieta zariramu o biserică. Acolo e Reșinari. Peste câteva minute sosiramu la locul doritu.

Să ve dau ideia despre Reșinari? Unu satu, cam de șese mii locuitori, toate casele varuite frumos și acoperite cu țigle, stradele pardosite, pe strade lampe, niște biserici admirabilu de frumoase, o școlă cu etagiu, niște ómeni curati și inteligenti, cari toti sânt români, — ieta o schitiă fotografica a Reșinarilor!

Ce fericiti amu fi noi, deca fia-care satu românescu ar avé aspectul Reșinarilor! N'ar fi națiune mai înaintata în civilizațiune decât a noastră!

Se n'ntelege de sine, că mai întâiu merseramu a vedé monumentul lui Șaguna. Osamintele marelui archiereu zacu într'unu mausoleu, pe cós't'a delului, lângă biserică, de unde e unu prospectu foarte frumosu, și ochiul ageru vede pâna la Sibiiu, care se afla la departare de o óra.

Înse înca nu sânt toate terminate. În mausoleu mai are să vina bust'a repausatului, în mijlocu o candela eterna; mai lipsesce și îngraditur'a de feru, pe cari toate de siguru le va și face în curénd pietatea credincioșilor.

Apoi visitaramu bisericéle, școl'a, condusi de antistii bisericesci și comunali, și cu impresiunea unei dulci bucurii ne întruniramu în urma la cas'a ospitala a parintelui parocu Cloranu, unde deja ne așteptá mé-s'a așternuta. Ospitalii caseni ne poftira să ocupámu locu, și, după atâte impresiuni dragalasie, vesel'a în scurtu timpu deveni generala.

Aice avuramu deosebit'a placere d'a ne delectá în cântecele dnei Anna Moga, care cu vocea-i dulce și de unu timbru argințiu, dimpreuna cu dșór'a Muresianu din Brașovu, care asemenea posedo o voce melodiósa, încântase pe toti. Apoi, secundate și de alte grațiose dame tinere, formara o „hora“ și dantiara cântându. Admirabilu tablou! Internul meu și acuma tremura de placere, când mi-l revocu în memoria...

Înse, durere! nu putú să dureze timpu îndelungatu. Noi aveamu să plecámu din Sibiiu cu trenul de nópte, deci trebui să ne grabimu, ca nu cumva să întârziámu. Totusi nu puturamu plecá, pâna ce mai întâiu nu ne ușoraramu de câteva toasturi, prin cari deteramu espresione nemarginitei noastre bucurii. Și toasturile sânt bune de ceva!...

Apoi ne rentórseramu la Sibiiu, și de acolo la gara. Tocmai la timpul seu, căci ieta clopotielul a sunatu și a două óra. „Einstein!“

Și cu ce bucuriá mai remâneamu câteva minute! Ieta la gara toti cunoscutii și prietenii nostri cu onorabilele lor consórté! Dór au voitu să ni faca mai grea desparțirea! Nu scimu care mâna s'o sarutámu mai întâiu, și pe care amicu să-l îmbracișámu mai cu dragu?! Clopotielul suna și a trei'a óra! Nenduratul conductoru ne urca în cupeu. Locomotivul fluera, batistele flutura, lacriméle lucescu în ochi și — visul frumosu a disparutu. Pornim!

Noi, cei din cupeu, vorbitori pân'atunce, deveniramu muti; dar în internul fia-căruiua suvenirile vorbiau în tonu dulce și ademenitoru...

Câteva stațiuni mai merseramu dimpreuna. Apoi ne desparțiramu și noi, și în urma remasei singuru. Și atunci, privind prin ferést'a cupeului, în nóptea ce se n'tindea în giuru de mine, imi revocai în memoria acea séra încântătoare, și sub impresiunea acestei reamintiri improvisai palidele strofe, pe cari le publicu în nrl presinte, și pe cari imi ieu voi'a a le dedicá dreptu suveniru amabilelor dame și iubiților mei confrati, cu cari petrecui acea séra neuitata.

Ioșif Vulcanu.

Ce nou?

Domnul României în Ruscuc, unde a facutu visita principelui Alesandru al Bulgariei, a fost primitu cu mari onoruri. Întrându în apele bulgare bastimentul care conducea pe Domnul, a fost întâmpinatu de canoierile bulgare cari purtau pavilionul român, marinarii erau pe bordu dându onorurile cuvenite și salutându prin salve de artileria, la care se însofescu și tunurile din portu. Principele Bulgariei, purtându cordonul „Stelei României“, încungîuratu de ministrul seu președinte, de suit'a sa și de autorități, precum și de unu publicu numerosu, așteptă la malul. Acolo eră și mitropolitul din Ruscuc, carele salută pe principele Carol prin o cuvântare româna. Apoi ambii principii au trecutu înaintea frontului gardei de onore, care întonă innul naționalu român; și amândoi s'au urcatu într'o trasura, și au mersu la locuința pregatita pentru Domnul României. Acolo acesta, primindu complimentele diferitelor autorități locale și ale corpului consularu, principii au luat dejunul împreuna. Dupa dejunu ambii se dusera la o serbare poporala, de acolo facura o preumblare în gradin'a mitropolitului, întornându-se în orașu a urmatu unu prândiu de gala. La orele 8 s'er'a, ambii principii au facutu o preumblare, în trasura, în orașul stralucitu iluminatu, asistându și la unu splendidu focu de artificie pe malul Dunarei. A două și de deminția la orele 10 o sotnie de cavaleria și o bateria de artileria au esecutatu diferite evoluțiuni, și au defilatu apoi înaintea innaltului oșpe. La 12^{1/2} urmă unu dejunu militar, apoi principele Carol s'a rentorsu la Cotroceni.

Principele Alesandru al Bulgariei a și rentorsu visit'a principelui Carol. Dumineca la 11 ore și jumetate din zi, densus a sositu la gar'a dela Cotroceni. Eră îmbracatu civilu. Principele Carol și principess'a Elisabeta se aflau pe peronul garei spre a-l primi. Eră de față și generalul Cernatu, Jacobsohn, însărcinatu cu afaceri al lega unii Rusiei, și Zancoff agentul diplomaticu al Bulgariei la Bucuresci. Principele Alesandru a petrecutu la Bucuresci numai pâna s'er'a, și atunce s'a rentorsu la Ruscuc.

Sciri personale. *Coloman Tisza*, actualul primu ministru, a fost distinsu cu crucea mare a ordinului St. Stefan, de dupa care are dreptul să c'era d'a fi numitu conte. *Nunciul papalu Jacobini* a petrecutu septemân'a acesta la Budapesta, spre a-si luă remasu bunu dela unele persone, înainte de a-si parasî postul din Viena. — *Dl Teodor Oncia*, adjunctu notarialu în F. Oșorheiu, fu alesu notaru comunalu în Ineu, comitatul Biharia.

Dieces'a Orădii-mari. *Esactoratul* diecesanu s'a intrunitu și lucr'ea cu diliginția, căci toti membrii s'au adunatu. — *Consistoriul plenaru* s'a convocat pe 4 novembre, când se vor desbata lucruri de mare importanția.

Hymen. *Dl Ioan Cosma*, teologu absolutu al diecesei Oradea-mare, și-a încredințatu de soția pe domnișor'a Elena Székely, fiic'a parocului Georgiu Székely din Ardasatu, comitatul Satumare. — *Dl Elia Savu*, învețatoru la școl'a normala gr. or. din S. Sebeșu, de cur'end și-a serbatu cunun'ă cu domnișor'a Anna Stefanu.

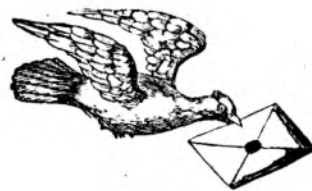
Studentii universitari din Iasi, dice „Steu'a României“, merg'endu în corpore la universitate, au prezentatu decanilor celor trei facultăți unu memoriu cuprind'etoru a nemulțamirilor lor, cari, pe cât amu aflatu, s'unt tôte îndreptate numai în contra dlui rectoru și profesoru P. Suciu. Se pare, înse că demersul acesta

n'a fost încoronatu de succesu, mai întâiu din cauza, că studentii au prezentatu memoriul lor nesubsemnatu și la provocarea ce li s'au facutu au refusat de a-l subsemnă, și apoi pentru că au urmatu unu schimbu viu de cuvinte între densus și între dl N. Ionescu, locuțitorul decanului facultății de litere. Acestu incidentu f'orte regretabilu, adausu la decisiunea ce au luat u ieri s'er'a studentii intruniti la clubul dlor de a nu se întorče nici unu la cursuri pâna nu li se va face dreptate, pare pentru momentu cel puțin, a nu fi tocmai de natura de a promite o grabnica și multiamit'ore deslegare a grevei studentilor. Ieri, joi, colegiul profesorilor universității din Iasi a precedatu la nou'a alegere a rectorului; candidatii cei trei, cari au intrunitu majoritatea sufragiilor, s'unt dd. profesori N. Caliano, dr. I. Cîurea și Melic. În privinția cestiunei studentilor, se spune „Stafetei“, că dupa unu ordinu sositu dela ministrul cultelor, bursele acordate câtorva studenti universitari au fost suprimate. Ac'asta dispozițiune este interpretata în sensu defavorabilu studentilor. Se adauge, că deca studentii vor persistă în refuzul lor de a frecuentă cursurile, universitatea din Iasi se va inchide.

Societatea de lectură a junimei stud., dela institutul pedagogico-teologicu rom. gr. or. din Arad, s'a constituitu de nou pe anul școl. 1880/1, în 29 sept. st. v. în urmatoriul modu: dl prof. dr. Lazar Petroviču fu alesu de președinte; Gavr. Selageanu teol. de c. III v.-președ; Iust. Bogdanu teol. de c. II, și P. Cimponeriu teol. de c. I notari ai șed. Em. Micu teol. de c. III bibliotecariu; Eut. Bujoru teol. de c. III cassieru; Dem. Ionescu teol. de c. II controloru; ier comitetul censoratoru sta din urmatorii: Liviu Beldea și I. Dudulescu teol. de curs. I, I. Evuțianu și I. Capitanu teol. de curs. II. Mihail Jurma și Stanu Colesu teol. curs. III.

Telefonul. Întrebuintarea telefonului pentru schimbarea comunicațiunilor repedi se întinde din zi în zi mai multu. De cur'end „Times“ din Londra se servă de acestu instrumentu pentru tiparirea desbaterilor din camer'a comunelor, a căror dare de s'ema i s'osia adesea la o ora f'orte înaintata din nôpte, așa că eră cu greu a o reproduce. Cu autorisațiunea mitropolitului Board of Works, s'au aședatu fire între biurourile lui „Times“ și Westminster. Unu culegatoru pusu în comunicațiune directa cu unu reportoru instalatu în camer'a comunelor, lucr'ea sub dictarea acestuia din urma și p'ote compune pâna la 200 r'enduri pe ora.

Post'a redacțiunei.



Treiluniul oct.—dec. s'a inceputu cu nr. 75. Aceia cari dorescu să aiba f'oi'a noastră și mai departe, s'unt rugati a ne tramite pretiul de prenumerațiune; ier aceia cari nu mai dorescu să aiba f'oi'a noastră, bine-

voiesca a ne innapoiă numerele primite în acestu treiluniu, ca să-i stergemu din registrul abonanților.

Dlui P. V. Gr. în Iasi. Ve multiamimu atat pentru cele tramise, cat si pentru cele promise. Din nr. 56, durere, nu mai avem nici unu esemplaru.

Dlui A. M. în Cernauti. Ti-amu respunsu deja odata, că nu putem implini cererea pentru anul viitoru.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru:

IOSIF VULCANU.